

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA METODLAR

Turdimurodova Shodiya

O'zbekiston -Finlandiya pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti 2-kurs talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7807987>

Annotatsiya

Berilgan maqolada darslarni tashkil qilishda har xil metodlarni qo'llab,dars o'tish tahlil qilingan.Ushbu metodlar orqali o'quvchilarga darsni mukammal tushuntirish ,talab darajasida dars tashkil qilish, o'quvchilarning bilim salohiyatini kuchaytirish nazarda tutilgan.

Kalit so'zlar : Metodlar, Boshlang'ich ta'lim ,Matematika

Boshlang'ich ta'limda metodlar orqali darsni tashkil qilish bilan o'quvchining fikrlash qobiliyati o'sadi, onglilik darajasi kuchayadi. O'quvchining bilim va ko'nikmalarini oshirish o'qituvchining faol tayyorgarligiga bog'liq. Metodlar bilan ishlash har bir o'qituvchining uslubi hisoblanadi. Bilim olish uni takomillashtirish uchun har bir o'qituvchi va o'quvchi kuchli bilim olishga intiladilar .

Metod-grekcha so'z bo'lib yo'l, usul demakdir.

Boshlang'ich sinfda qo'llaniladigan metodlar bir talay hisoblanadi.Ular sirasiga quyidagilar kiradi: baliq skeleti, suhbat, klaster, krossvord, sinkveyn, minemonika ,klassifikatsiya, svetafor, anogramma, koptok, yelpig'ich. Ushbu metodlar bilan tashkil qilingan qilingan dars albatta samarali bo'ladi.Har bir metod o'ziga xos vazifaga ega. Bola mavzuni har xil metodlar bilan o'rganganda o'zlashtirishi oson

bo'ladi, nafaqat bolaning dars jarayonidagi faoliyati oshadi. Metodlar bilan birgalikda ishlashda o'qituvchining roli juda katta bo'ladi. Metodlar bilan ishlash dars samarasi uchun balki, zerikarli darsning yo'qolishiga olib keladi. Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilari har doim bir xil dars tashkil qilinishining bola uchun zerikarli bo'lishi, o'quvchida bilim olishga qiziqishini susaytiradi.

Endi metodlarga nazar tashlaymiz.

BALIQ SKELETI METODI Ta'rifi : Muammoni qo'yish va hal qilishning mazkur modeli bir qator muammolarini ta'riflash va yechib ko'rishga imkon beradi.

Foydalanish doiralari

Tabiiy va aniq fanlarda ,muammoli ta'lim berish uslubidan foydalanganda

Afzalliklari

Ushbu sxema muammolarining o'zaro bog'liqligi ,ularning kompleks xususiyatlarini aks ettiradi.

Qiyinchiliklar

Muammolarni ifodalashda qiyinchiliklarga duch kelish mumkin .

KLASTER METODI

O'quvchini mantiqiy fikrlash ,umumiy fikrlash doirasini kengaytirish,mustaqil ravishda adabiyotlardan foydalanishga qaratilgan.

SINKVEYN METODI

Sinkveyn fransuz tilidan olingan bo'lib," 5 qator" ma'nosini bildiradi .Sinkveyn – ma'lumotlarni sintezlashga yordam beradigan qofiyalanmagan she'r bo'lib unda o'rganilayotgan tushuncha to'g'risidagi axborot yig'ilgan holda o'quvchi so'zi bilan turli variantlarda va turli nuqtai nazar orqali ifodalanadi.

Tahlil va natijalar:

Metodlar bilan ishlash Metodlar bilan ishlash o'quvchining darsga faol ishtirok

etishga undaydi. O'quvchi uchun metodlar bilan ishlash quyidagicha nomoyon bo'ladi.

-ta'lim samarasini yuqoriroq darajada o'qish –o'rganish

-fikrlash qobiliyatini o'stirish

-bilim malakasini oshirish

-o'z ustida ishlash

Ushbu metodlarni qo'llash uchun "Matematika" kitobi 4- sinf "o'nli kasrlar" mavzusida berilgan qoidalarni savol-javob metodidan foydalanib mustahkamlab olishimiz mumkin.

Savol: Oddiy kasrlar deb nimaga aytiladi?

Javob: m/n ko'rinishdagi ifodaga oddiy kasr deyiladi.

Savol: Aralash kasrlar deb nimaga aytiladi?

Javob: butun va kasr qismdan iborat son aralash kasr deyiladi.

Savol: O'nli kasrlar deb nimaga aytiladi?

Javob: O'nli kasr deb maxraji 10, 100, 1000 va hokazo sonlardan iborat bo'lgan kasrlarga aytiladi.

Kasrlar mavzusini takrorlash uchun "Koptok" metodidan ham foydalansak bo'ladi. Bunda o'qituvchi bir kasr son aytib o'zi xohlagan o'quvchiga koptokni otadi, o'quvchi esa o'qituvchi aytgan kasrning qanday kasr ekanini aytish kerak bo'ladi. Shu tarzda davom etadi.

Xulosa: Har bir o'tilgan darsni takrorlash uchun ushbu metodlar asqotadi. O'quvchilar ham yaxshi o'zlashtira olayotganidan mamnun bo'ladilar. Dars jaaryonida tashkil etilgan o'yinlar, metodlar har bir o'quvchining o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi. O'quvchilar o'rtasida ham hurmat ham muzokara olib boriladi. Eng avvalo, darsda adabiy nutqning shakllanishi yuksaladi. Har xil shevalardan

foydalanish kamayadi.O'quvchi darslarni o'zlari mustaqil bajara olishlariga turtki bo'ladi.Shunda o'qituvchi ko'zlagan maqsadiga yetadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi "T, 2000-y".
2. O'.Asqarova, M.Xayitbayev "Pedagogika""Talqin"2008y
- 3.R.Mavlonova "Pedagogika"T "O'qituvchi" 2004-y.
4. B.X.Xadjayev "Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti"Toshkent-2017-y,"Sano-standart" nashiryoti
5. "Ta'lim to'g'risida"gi qonun Toshkent,1997-y
6. Matematika 4-sinf 2020, N.U.Bikbayeva